

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANERBLADET

NR. 8 AUGUST 1967 52. ÅRGANG

Månedsskrift
for Soransk
Samfund

Det er en kendsgerning, at Christiani & Nielsen er et af de danske firmaer, hvor mulighederne er størst for at komme til at deltage i spændende opgaver over hele jordkloden, f. eks. ved følgende igangværende arbejder:

Motorvejstunneler i Belgien, Danmark, Holland og Norge.

Havneanlæg i Brasilien, England, Libyen, Sydafrika, Thailand og Tyskland.

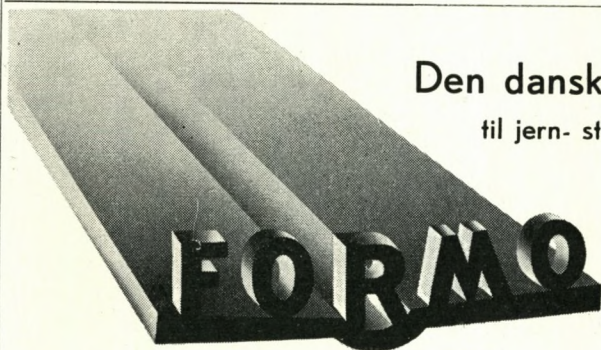
Flodregulering og dæmninger i Pakistan og Venezuela og ...

ikke at forglemme Lillebæltsbroen i Danmark.

**Gør hele
verden
til Deres
arbejds-
område**

Har De lyst til at være med til at arbejde i et stort firma, hvor den enkelte kan få lov til at udvikle alle sine skabende evner gennem interessante opgaver, vil vi gerne hilse på Dem. Ring venligst på tlf. (01) 14 12 33, lokal 83 og aftal et møde på et af vore kontorer.

CHRISTIANI & NIELSEN

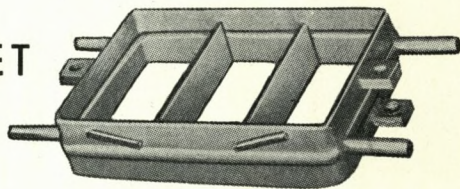
Den danske stålformkasse
til jern- stål- og metalstøberier

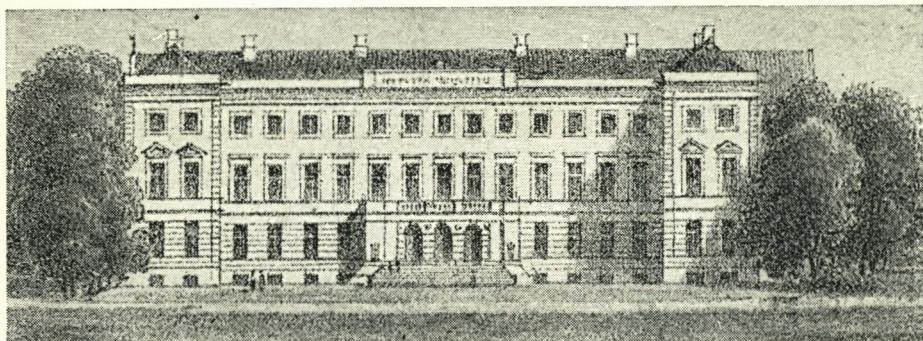
Leveres i størrelser
og udførelser
efter ønske

STAALKONTORET

Jægersborgsvej 64 . Kgs. Lyngby

Telefon (01) 88 26 22

Academia Sorana

eft-r gammelt stik

SORANER-BLÅDET

AUGUST 1967

52. ÅRGANG

NUMMER 8

ABSALON

i 800-året for Københavns grundlæggelse

Ved POUL SCHJÆRFF

Med fuld ret har man i 800-året for hovedstadens grundlæggelse hædret Absalons minde, bl. a. ved at give hans statue på rådhusets façade en ny — tiltrængt — forgyldning, og — mere teatralisk — ved, da udstillingen »København før og nu« åbnedes i Bella-Centret, at lade den hestetrukne omnibus med honoratiorens anførelse af en som Absalon udklædt bereden overbetjent.

Men også adskillige skribenter har på forskellig vis søgt at vurdere den store prælat, kriger og statsmand.

Vægtigst er en artikel af professor, dr. theol. P. G. Lindhardt. Den står at læse i tidsskriftet »Kirkens Verden«, 8. årgang, hæfte 1, 1967.

Der indledes med Saxos karakteristik af Absalon, der efter hans formening

ganske er uden fejl og lyde. Dette idealbillede er gennem det 19. århundredes historikere og den folkeligt-nationale vækkelses mænd gået i arv til eftertiden, således betegner Hans Olrik i forordet til sit store værk »Absalon« (1908-09) denne som »den største dansker, som har levet«.

Senere forskning har i ikke ringe grad pillet ved Saxos tendentiøse ensidighed (Arup f. eks.), og man er nu nået til en mere nøgtern opfattelse, der alligevel yder Absalons storhed fortjent anerkendelse.

Som næstældste søn af Asser Rig (broderen Esbern Snare var den ældste) var han bestemt til en kirkelig karriere, hvorfor han en rum tid tog ophold i Paris og dér gjorde sig bekendt

med det 12. århundredes skolastiske og mystiske theologi samt blev velbevandret i kirkeretten og den latinske retorik.

Efter at være sluppet fra det med livet ved blodgildet i Roskilde 1157 blev Valdemar den Store enekonge og sikrede sig snildt, at Absalon, der var vendt hjem 1156, 1158 blev valgt til biskop i Roskilde, næst efter Lund, landets vigtigste bispesæde; han fremmede cistercienseordenen med dens vækkelse og reformtanker, og i Sorø fornyede han sin faders kloster og grundlagde den storslåede kirke. I årene 1158-69 ydede Absalon en stor indsats med bekæmpelsen af venderne. Hvad Saxo her beretter, er en del overdrevet, men sikkert er det, at Absalon fik organiseret den danske ledingsflåde, rensede de hjemlige farvande, førte krigen over i fjendens lejr, lagde Rügen under Roskilde bispestol og begyndte den stormagtspolitik, der havde til hensigt at gøre Østersøen til et dansk indhav. Endvidere rejste han 1167, da kongen overlod ham handelspladsen Havn, en solid borg, begyndelsen til København.

I striden mellem ærkebiskop Eskil og kongen spillede Absalon forligsmandens rolle, og efter sejren ved Arkona 1169 lå vejen åben for forlig. Ved stævnet i Ringsted i juni 1170 foretog den forsonede Eskil kanonisationen af kongens fader, Knud Lavard; tillige kronedes Valdemars mindreårige søn Knud (VI) til konge, hvorved et arvekongedømme sikredes, og tronstridigheder undgikkes. I de følgende år arbejdede Eskil og Absalon især på at bringe den

kirkelige (kanoniske) ret til større gyldighed inden for den danske kirke, og bønderne gik ind på også at betale bispe-tiende.

1177 blev Absalon ærkebiskop i Lund; Saxo skildrer dramatisk, hvorledes Absalon vægrede sig og med magt blev slæbt hen til bispetronen i domkirken; der udspandt sig nærmest en kamp på det hellige sted. Men paven bekræftede valget og tillod ham oven i købet at beholde embedet i Roskilde, helt enestående! I Skåne havde Absalon en del bryderier med de selvbevidste skåninger — det kom til åbent oprør, så kongen måtte gribe ind, og bispetienden blev definitivt indført i stiftet.

Under Knud VI var Absalon nærmest den egentlige regent i landet, kongen en tro og energisk medhjælper: Han friede Danmark ud af ethvert underordningsforhold til den tyske kejser, han begyndte de danske fremstød syd for Østersøen og indledte det første togt til Estland.

Om denne hans udenrigspolitik siger Arup: »Det held, der da en kort tid fulgte Absalon, indgav for lange tider de førende mænd i dansk politik en ulykkelig tro til, at Danmark kunde hævde et herredømme over landene på den anden side Østersøen. Absalon selv var klog nok til at holde op i tide, tilfreds med det vundne«.

Professor Lindhardt slutter sin artikel med at fastslå, at Absalon ikke i alle måder var det »heltelys«, Saxo gør ham til; hans personlighed synes ikke fascinerende som f. eks. Eskils, men ypperlige menneskelige egenskaber, indsigt og handlekraft kan ingen fra-

kende ham. Han var ikke bare »en sjællandsk høvding under kongens overbefaling« (Arup); han var tillige en dreven diplomat og en vidtskuende politiker, en kirkelig reformator i tidens stil, en habil teolog og humanist.

I »Kristeligt Dagblad«, 15. juni 1967, karakteriserer afdelingsleder, dr. theol. K. E. Bugge i en kronik med den lidt »zünftige« titel »Hvem var denne Absalon?« udmærket og klart den store kirkemand, der »byggede' borg ved Havn« og skabte et holdbart og harmonisk forhold mellem kirke og kongemagt.

Kronikøren slutter med et interessant spørgsmål: »Er det ikke bare ord og atter ord, når man i dag hylder byens handlekraftige grundlægger? Eller ligger der til syvende og sidst også noget dybere bagved?«. Det mener dr. Bugge, at der gør.

Det at mindes fortidens skelsættende begivenheder giver vores hverdag *perspektiv*; vi påmindes om, hvor meget vi skylder de gamle, og vi ser vort eget liv indføjjet i en århundredgammel sammenhæng.

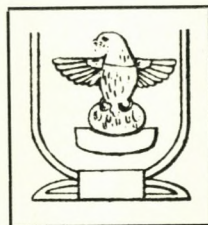
N. S. Dam behandler i »Dagbladet«, 15. juni 1967, »Absalon som kulturpersonlighed«. Absalons inspirerende og inciterende initiativ resulterede i Saxos litterære storværk; Absalon animerede velbegavede unge danske til studier i Paris; derved skaffedes kirken dygtige teologer og kongedømmet godt uddannede embedsmænd. Dette fremskridt dokumenteres ved et velvalgt citat af historieskriveren Arnold fra Lübeck. Absalons kulturpolitik blev ikke snæver nationalistisk, men åben europæisk.

Kronikken slutter med en udtalelse af den afdøde svenske forfatter Harry Blomberg: »Når vi värmländinge stævner fra Hälsingborg over mod Helsingør og Kronborg, har vi en følelse af, at først nu skal vi sætte foden på europæisk grund, at her i Danmark begynder Europa«.

Endelig fremhæver overdyrlæge Svend Larsen (»Politiken«, 17. juni 1967), at en klimaændring har bestemt Danmarks historie. Sidst i 1000-tallet lagde vestenvinden en revle på tværs over den brede fjord fra Harbo-ør i syd til Thy-ør i nord — og dermed var det slut med rigets Vestre havn, Vestervig. Til gengæld skabtes der mulighed for, at rigets Østre havn kunne trives; i København opståen begunstigedes.

På jagt efter Fønix-fuglen

Af ELLEN VIBEKE JENSEN

For et års tid siden kom jeg tilfældigt til at læse Alan Moorheads bog: »The blue Nile«. Måske ikke helt tilfældigt, for jeg befandt mig i Luxor og manglede noget at læse i, og hvad var da mere naturligt, end at købe en bog, der handlede om Nilen? Det er en ganske almindelig pocket-book, og jeg kunne for den sags skyld lige så godt have købt den herhjemme, hvor man både kan få den og samme forfatters bog om den hvide Nil.

Det viste sig at være en velskreven, underholdende bog, hvis første tredie-

del næsten udelukkende handlede om Napoleons felttog til Ægypten. Det var morsom læsning, for hvem af os har andet end en vag erindring om dette felttog.

Det foregik i 1798 og Napoleon gjorde straks furore ved at tilbagelægge vejen fra Paris til Toulon på rekordtid, nemlig på fem dage. Josephine stod på kajen og viftede, da flåden en af de sidste dage i maj stak til søs med Alexandria som mål. Den franske flåde omfattede ialt ca. 300 skibe, fortrinsvis ret små. Ombord var, inklusive marinerne, ca. 40.000 mand. Desuden havde Napoleon med sig omkring 150 videnskabsmænd af alle mulige kategorier, hvis opgave under felttoget skulle være at undersøge og beskrive Ægypten på alle led-der og kanter.

Man vidste, at en engelsk flådeafdeling var i farvandet og på jagt efter den franske flåde, men man så intet til den. Vejret var strålende i de 4-5 uger sejladsen varede, men netop da man den 1. juli nåede bugten ved Abukir, lige ved Alexandria, rejste der sig en storm, så Napoleon i første omgang kun fik landsat en begrænset del af sin hær. Byen og fortet ved Alexandria overgav sig hurtigt.

Mamelukkerne, der følte sig uovervindelige og på det tidspunkt var talmæssigt overlegne, så sig til deres forbavselse slået og flygtede. Napoleon fulgte efter dem. Et afgørende slag stod ved Nilen, ikke langt fra Pyramiderne. Napoleon sejrede, et stort antal af Mamelukkerne blev dræbt eller druknede og mens dette stod på blev den franske flåde, der lå ved Akubir, erobret og

knust af admiral Nelson. Napoleon var således på engang sejrherre og taber og måtte betragte sig som fange i Ægypten, da hans flåde var ødelagt.

Napoleons ophold i Ægypten kom til at strække sig over godt og vel et år. Han var herre over Cairo og søgte derfra at organisere eller reorganisere det stærkt forsømte Ægypten. Sine videnskabsmænd satte han i gang med deres forskellige opgaver. En del af dem sendte han til Øvre-Ægypten, hvor de, under beskyttelse af hærafdelinger, der skulle holde øje med eventuelle Mameluk-afdelinger, skulle undersøge og beskrive de store tempelruiner der fandtes her.

Den franske hær decimeredes langsomt af sygdomme som pest og kopper, mange blev blinde af den ægyptiske øjensygdom, en del omkom naturligvis på grund af krigshandlingerne og et meget stort antal af de sårede fik stivkrampe og døde af denne sygdom. Napoleons berømte kirurg, Larrey, har beskrevet alt dette i det store samleværk, »Description de l'Égypte«, der udkom første gang i årene 1809-16. I september 1799 havde Napoleon fået nok af Ægypten og flygtede hjem til Frankrig, idet han efterlod hæren, men tog de fleste af videnskabsmændene med sig. Hæren blev i Ægypten i ca. to år endnu, til slut en styrke på kun omkring 12.000 mand, der endelig gav definitivt op overfor en britisk-tyrkisk hær og i 1801 måtte lide den tort at lade sig transportere hjem til Frankrig af den engelske flåde. — For Ægypten fik Napoleons felttog stor betydning fordi det så at sige slog døren til et lukket

land op. Formelt set var Ægypten til 1914 under tyrkisk herredømme, men det var englændere og franskmænd, der varetog landets indre opbygning, også uddannelsen af de ægyptiske kræfter, der nu har frigjort sig og skabt et selvstændigt rige.

Men hvad kommer alt det en Scraner ved og hvad har det at gøre med Fønix-fuglen? Jo, da jeg læste Alan Moorheads bog, huskede jeg pludselig, at jeg som ung gymnasiast i Sorø havde set en masse store plancher, der hørte til den beskrivelse af Ægypten, der var blevet udarbejdet af de videnskabsmænd, der havde været med Napoleon i Ægypten. Jeg fik lyst til at se dette værk igen og spurgte efter det på skolens bibliotek, da jeg var kommet hjem. Efter lidt besvær fandt man frem til et antal meget store mapper, der indeholdt ialt 900 plancher med tegninger af bygningsværker, dyr, fugle, fisk, mennesker, planter, musikinstrumenter, — og hvad ved jeg. Desuden fandt man 24-25 smukt indbundne bøger, med text til alle disse plancher. Det første af textbindene indeholder beskrivelser af templerne i Øvre-Ægypten. Templet i Edfou beskrives af E. Jomard, der benytter lejligheden til at skrive et helt essay om Fønix-fuglen. Deri fandt jeg den særlige soranske interesse og tilknytning.

Når man idag kommer til templet i Edfou ser man på hver side af den yderste port en mægtig Horus-falk af mørk granit. Inde i gården, foran indgangen til selve templet står ligeledes en mægtig falk, smykket med Ægyptens dobbeltkrone. Jomard kunne ikke

se disse falke, for da han kom til Edfou i 1798 var de begravet i sand og skidt og møg, der lå omtrent til 1. sals højde. Der var bygget hytter både udenfor templet og i gården og der boede fellaher i alle nogenlunde tilgængelige rum. Hovedindgangen til templet var næsten spærret, men det lykkedes Jomard at komme ind. En smule lys kom ind fra smalle, vindueslignende sprækker højt oppe, ellers måtte han nøje sig med tællelys. Han vidste, at templet måtte være viet til Horus, der fremstilles i fælkeskikkelse og som er den fornemste gud, solguden, symbolet på undergang og genfødsel, på frugtbarhed og nyt liv. Når Horus, solen, står højest på himmelen, nemlig ved solhvervstid, begynder Nilen at stige og det varsler frugtbarhed, genfødsel, nyt liv. Ægypterne tilbød falcken, der svævede højt oppe over deres hoveder og præ-historiske standarder fra Ægypten bærer falcken som tctem-mærke.

Inde i templet så Jomard fugle overalt. Dels Horus-falke og dels et overmåde stort antal fugle, som han mente måtte være Fønix-fugle. Den første han så, lignede en mellemting mellem en ørn og en ugle, de fleste var ret langbenede fugle med en lille top, et ørne-lignende næb, let udfoldede vinger og en fem-takket stjerne foran sig.

Jomard vidste, at ægypterne i alt fald engang i tiden mente, at Fønix-fuglen levede i 1461 år, altså genopstod af sin aske med 1461 års mellemrum, og det er en Sothis-periode. Ægypterne kaldte himmelens klareste stjerne, Sirius, for Sothis. Når den står op sammen med solen og dukker op mellem jomfruens

og løvens tegn er det sommersolhverv. Ægypterne regnede med et fast år på 365 dage og indføjede ikke, som man gør nu, en skuddag hvert fjerde år. Derved kom »nytårsdag« (som jo kan vælges ganske vilkårligt) efterhånden til at falde i alle årstider. Der går 1460 år før man får samlet 365 skuddage sammen, og det er en Sothis-periode. Det næste år, altså det 1461. år, ser man den rigtige konstellation mellem Sirius, solen og stjernebillederne ved solhvervstid. Da falder begyndelsen af det faste, menneskebestemte år sammen med begyndelsen af det astronomisk bestemte år og da kommer fugl Fønix, der således markerer en Sothis-periodes begyndelse og i sig selv er symbol på genopstandelsen, det uforgængelige liv.

Jomard mener, at stjernen foran fuglen må være Sirius og hans logiske forklaring på at der er så mange Fønix-fugle i templet er den, at det er rejst ved begyndelsen af en Sothis-periode.

Når man ser på tegningerne fra templet i Edfou, lægger man mærke til, at Jomards første fugl, der ses forfra og vender hovedet til højre, står på noget, der ligner en skål, og tilmed har benene i endnu en ubestemmelig skål. Fuglen fra søjlernes basis og fra mange andre steder, ses i højreprofil og har under sig først tre lotusblomster, der symboliserer overflod, nyt, spirende liv, og dernæst en liggende halvmåne, der betyder oversvømmelse og frugtbarhed, — og så går det pludselig op for en, at denne konstellation kender man fra vestibulen i Sorø Akademi hovedbygning, hvor der på en pla-

de over døren ind til stengangen er malet en Fønix-fugl, som i skolens årsskrift 1909, af lektor Holten (Om dekorationerne i skolens hovedbygning II, side 23) er beskrevet således: »Den ældre, halvskaldede, løvemankede, med andrikgump forsynede, vingede kavalier, der dypper tæerne i en lerskål, er så bastardagtig, at videnskaben indtil videre må nøjes med at konstatere faktum og opgive alle forklaringsforsøg. Lerskålen er naturligvis en omlavning af bålet. Selve skålen står pynteligt på en krans af blade, som et fad tykmælk på et lysthusbord. Bladene er den hjemlige kunstners omdigtning af de oprindelige flammer. Hans navn er ukendt«.

Louis E. Grandjean oplyser i en artikel (Soranerbladet, 1935), at det er Malling selv (Peder Malling) der har tegnet fuglen i vestibulen i 1826, men enten det nu er ham eller en ukendt kunstner, så kan man ikke være i tvivl om at den pågældende har kendt både Jomards beskrivelse af fuglene i Edfou templet og de dertil hørende tegninger. Han har villet tegne en rigtig ægyptisk Fønix-fugl og har måske bevidst stræbt efter at komme bort fra det martialske præg, som Fønix-fuglen i tidens løb har fået. Visse andre af de soranske Fønix-fugle, og dem er der nogle stykker af, synes heller ikke uden slægtskab med den jomardske Fønix-fugl. (Sluttes).

Soranerfrokosten

TORS DAG DEN 3. AUGUST 1967

Den ulidelige fugtige varme, der gjorde én tung i hovedet, havde bibragt mig den idé, at »pjække« fra frokosten.

Tanken om at færdes i den ophevede hovedstad og få sine skosåler asfalteret af den bløde belægning fyldte mig med rædsel. Men se, da jeg åbnede døren til forhaven, havde en blid sommerregn vædet blomster og planter — dugbesprængte roser gav et velgørende indtryk af kølighed. Altså: Jeg riggede mig op og drog af; nu skinnede solen igen, og man kunne udholde temperaturen.

Varmen var årsag til, at kun 17 kammerater (fra 1900 til 1947) havde givet møde, men det lille antal gjorde intet skår i hyggestemningen.

Svend Clausen bragte hilsen fra Kann. *Stevenius* havde befalet mig, hvad jeg skulle sige: Hvor er det dejlig varmt i dag, og det er det nok også i Sorø — altså skolen leve!

Under afsyngelsen af Hauch-verset studsede jeg ved linjen: »Der glider Baaden langsomt *under Vandet*«. — Da der på Hauchs tid ikke eksisterede undervandsbåde, allermindst i den fredelige Sorø sø, må under her betyde »på eller over«.

Clausen gjorde opmærksom på, at en af de mest trofaste soranere den 31. juli havde fejret en rund fødselsdag, nemlig *Warrer*; vi ønsker til lykke og håber stadig at se dig her og på cricketbanen. *Warrer* leve!

Dan Fink fortalte om 40-års studenterjubilet i Sorø. Han fremhævede, at alle efter de mange års forløb straks var på bølgelængde; alt var det samme: Gestus, betoning, o.s.v. Samhörigheden stod sin prøve, fællesskabet var der stadig, vi fandt hinanden, vi fandt to-

nen, og det håber jeg vil blive tilfældet også for andre. (Enkeltheder om festen udelades, da forrige nummer indeholdt et fyldigt referat.)

Clausen fremhævede, at rektor *Østergaard* havde holdt en blændende translokationstale og blandt andet advaret mod tallet *to* — man kommer her i livet ofte ud for et valg. Dette gav *Stevenius* anledning til at berette en anekdote om Chr. VIII's dronning *Caroline Amalie*, hvis intelligens var begrænset, men hvis skønhed og godhed var ubegrænset. Til *Søren Kierkegaard* bemærkede hun: »Jeg har svært ved at forstå Deres bøger, særlig *Enten — og eller*«. Selv om dronningen havde misforstået titlen, var det ikke helt galt at stille problemet således op: *Enten — og eller*.

Warrer takkede for de gode ønsker; jeg kommer her af egoistiske grunde, da jeg befinder mig godt, hos gamle som hos unge.

Erik Sanders berettede om sit besvær med at få studentereksamen; jeg nærmede mig fuksebegrebet. En slægtning, der holdt mig på Sorø, mente, at en studenterhue var en utilgivelig flotthed — men da jeg var færdig, fik jeg alligevel huen — kammeraterne gav mig den; atter et udtryk for samhörighed. Han bad alle om at indsende skemaerne til Soraner-biografierne, hvilket var af stor betydning; udsendelsen havde resulteret i mere end 100 indmeldelser i Samfundet.

Vi havde det udmærket og glæder os til at mødes igen *torsdag den 7. september kl. 12.15*.

P. Sch.

Soraner-cricket

August 1967

Siden sidst.

1. holdet har kun haft et enkelt turneringsmellemværende — mod fjerne Nykøbing Mors, der vandt med 58 p. efter 1. halvleg. Af en eller anden grund taber Nykøbing sjældent til Københavnerhold, og indrømmes må det jo, at der er langt at køre.

Af andre bedrifter bør nævnes, at *Soranerne* forstærket med evigtunge Thomas Provis, AB, gav sine gæster fra Northern C. C. (Liverpool) en »enjoyable game«. Af høfligheds- og andre grunde måtte vi lade vore sympatiske venner — heraf tre gengangere fra besøget i 1961 — vinde med 48 p. efter færdigspillet kamp. Efter en engelsk 1. halvleg på 124 p. for tabet af et enkelt g. (regnvejr) gav Rasmusen og Kofoed i gæsternes 2. halvleg en prøve på den soranske bowling, når den er bedst — og det kunne englænderne bestemt ikke lide. De vil derovre i Liverpool den kommende vinter tale meget om, hvorledes de på Gentofte kunne komme all out for 48 p. Englænderne gav højlydt udtryk for tilfredshed med kamp og arrangement i alle enkeltheder (fungerende formand John Kjær Jørgensen), og hvis de virkelig mente, hvad de sagde under den hyggelige 3. halvleg (hos Kirsten og K. E. Jørgensen), ligger der mange kampe og venter os derovre i Liverpool og omegn!

Pokalvinder?

Også hurdlen i Næstved slap vi over med skindet på næsen, men det er snart blevet lidt tyndslidt. Vore 149 p. for 6 g. var lige nok, idet Næstved trods sine 30 p. forlods kun formåede at score 130 p. Og dermed er *Soranerne* i finalen om Dunlop-pokalen, der nu er fastsat til afvikling på Gentofte Stadion søndag den 13. august 1967. Den anden finalist er overraskende blevet Nykøbing F., der på sin vej bl. a. har nedlagt K. B. Som 3. divisionshold får Nykøbing F. 30 p. forærende, så det kan vist godt gå hen og blive spændende.

Andre triumfer.

De gamle stjerner og unge — skud på 2. holdet fortsætter med lutter sejre! Svanholm II måtte hjemtage den største »sæk« i klubbens historie — 1. halvleg og omkring 150 p.! Roskildes 1. (og eneste) hold blev slået med 45 p. efter 1. halvleg. Mervin Scott (gæstespiller) debuterede med manér i Svanholmkampen og scorede 103 p. not out. Men det allervigtigste: Hvor er det dog morsomt at spille på det hold!

Arns.

Det var dengang ...

OM LEKTIELÆSNING

»Fra gamle dage« er overskriften på nogle erindringer af fhv. overlærer Fr. Sand i vort blads august-nummer for 1917 — og de er tilmed 50 år gamle, så mit indledende citat er altså mindst 100 år gammelt:

»Det at komme for sent var noget ganske uhørt. Det faldt en aldrig ind, at man overhovedet kunde komme for sent. Det gjaldt jo for Eleverne om at

faa Bugt med den endeløse Læsetid, der kun i Sommermaanederne kunde afkortes med den sidste Time om Aftenen, det vil da sige: kun for deres Vedkommende, som havde klaret sig fint paa Skolen i den foregaaende Uge... Saa var der Morskabsbøgerne. Desværre besad Liebenberg (Inspector) en udpræget Evne til gennem Ruden at kunne se, om det var en Lektie eller en Morskabsbog, man beskæftigede sig med, saa det gik jo ikke, hvis man ikke i Tide fik Morskabsbogen væk. Han havde Ophold i et af Hjørneværelserne (nr. 13!) ud til Gaarden. Et af mine første Aar paa Akademiet var jeg »paa Kammer« i det Værelse, som stødte op til Liebenbergs. »De store« paa mit Kammer havde hittet paa et fortræffeligt Arrangement, bestaaende i at en Kammerat, saasomt L. var i Begreb med at gaa ud af Døren for at inspicere, med Lynets Fart skulde banke paa Væggen ind til os og advare os«.

Det der undrede mig mest ved læsningen heraf var, at jeg — godt 50 år senere — kunne have skrevet næsten det samme om min lektielæsning på kammer nr. 4 i 1920. Blot synes jeg, at min metode til at undgå opdagelse af morskabslæsning i læsetiden var nok så effektiv: Som kammerfuks sad jeg med ansigtet mod de to små afslørende ruder. Foran mig, et stykke inde på det runde bord, lå en ret pæn stabel af de lektiebøger, der var aktuelle til morgendagens skolegang; bag denne lå en af disse opslået, ragende et stykke udenfor bordkanten, så den delvis dækkede for min halvåbne skuffe, hvor morskabsbogen var placeret. Skulle inspector finde på at træde ind, ville bordskuffen automatisk gå i, når vi — som skik var — rejste os op. Jeg blev aldrig afsløret, men må tilstå, at en medvirkende årsag mulig har været, at vi ofte modtog en forhåndsadvarel ved lugten af lektor Juul-Mortensens lange pipe, som altid fulgte ham på de ellers meget lydlose inspektionsture. *Elbs.*

Mindeord om oberst Ulrik Motzfeldt og hustru Louise

Ulrik Johan Motzfeldt, f. 1908, tog 15 år gl. realeksamen fra Sorø Akademis skole, som duks i sin klasse. Skolen ønskede, at han skulle fortsætte i gymnasiet, men antagelig på grund af trange forhold i hjemmet — moderen blev tidlig enke efter pastor Motzfeldt i Ibsker og havde fem børn at forsørge — søgte Ulrik ud i det praktiske liv og fik uddannelse i Sorø Bank. Efter fuldendt uddannelse rejste han og en ældre broder til Canada, hvor de forblev, og hvor Ulrik 1935 blev canadisk statsborger. I Montreal startede han eget firma (assurance): Eric (Ulrik) Motzfeldt and Co. Ltd. 1938, og ved sin død var han Chairman of the Board.

I anden verdenskrig gik han med ved The Royal Highland Regiment of Canada (Black Watch) og avancerede til oberst for en bataillon i Holland. Flere gange blev han såret; den ene gang så alvorligt, at han måtte tilbringe flere måneder på lazaret.

1948 blev Motzfeldt præsident for Montreal-grenen af The Black Watch, 1954 præsident for The Victorian Order of Nurses og 1957 præsident for The Canadian Club of Montreal.

I 1954 fornyedes bekendtskabet med Ulrik Motzfeldt. Han besøgte Sorø og sit gamle land efter en tur gennem Holland, hvor han på spørgsmålet om, hvad han ville dér, svarede: »Jeg vil bare se, om det er lettere at passere Siegfried-Linjen nu end for 10 år siden«. Han besøgte Akademiet, deltog i morgensangen og henvendte på opfordring nogle ord til akademisterne, der fik et stærkt indtryk af hans kærlighed til stedet.

Dette møde gav anledning til et venskab, som øgedes hvert år siden, når han med sin elskelige hustru besøgte Sorø. En enkelt gang var han ledsaget

af sin sognepræst, dr. Berlis, der under krigen var feltpræst ved hans regiment. Vi betragtede det som en selvfølge, at Motzfeldt og frue besøgte os hvert år, og vi ventede dem også nu! Vi holdt så meget af disse to gode mennesker, og det har efterladt et ulægeligt savn, at vi ikke mere skal se dem. Han elskede Sorø og omegnen; han besøgte aldrig Sorø uden at dvæle en stund i kirken; men hans kærlighed til Akademiet og rektor Raaschou-Nielsen, der var en ven af familien, og til hele institutionen var rørende. I hans lange julebreve gentog han altid, i hvor høj grad barndoms minderne fyldte ham med taknemmelighed i det fremmede.

Livet havde naturligvis slidt på denne ranke officer, og hans hjerte manede til forsigtighed. Derfor havde han købt et hus i en rolig egn i Innerkip, Ontario, for to år siden for så småt at trække sig ud af firmaet.

Her ville han læse, passe hus og have (5 tønder land) og deltage i socialt hjælpearbejde og således nå en del af alt det, han havde forsømt. Alt dette og meget mere gav han udtryk for i sit sidste brev.

Vi sørger over tabet af disse gode mennesker! Vi takker for den tid, vi fik lov at kende dem. Vi takker for hans kærlighed og trofasthed mod Sorø og alt Akademiet vedrørende og for den stolte måde, på hvilken han repræsenterede sit gamle land i alt og overalt.

Æret være Ulrik Motzfeldts og hans hustrus minde!

Marcus Pedersen.

60 år

DIREKTØR, CAND. JUR.

SVEND CLAUSEN

Den 14. september fylder direktør, cand. jur. Svend Clausen 60 år, et faktum, der umuligt kan forbigås; thi få sora-

nerne har ydet så meget inden for Soransk Samfund som Svend Clausen.

Fra det idylliske Svendborg kom han 1921 på Sorø, hvor han 1925 absolverede studentereksamen. Efter juridisk embedseksamen 1931 var han et års tid sagførerfuldmægtig i Rudkøbing; 1932 medstifter af og prokurist i Forsikrings Aktieselskabet Husbukke Assurance-Co., nu Domus Forsikrings-Aktieselskab, og for et par år siden blev han selskabets direktør. I en årrække residerede han i Dagmarhus, men nu har selskabet egen, fin bygning i Nørre Søgade. En blomstrende virksomhed, der nok kan optage sin mand.

Men ikke nok med det. Svend Clausen har altid næret stor interesse for Soransk Samfund, og på generalforsamlingen den 12. april 1930 indvalgte han i Samfundets bestyrelse (se Sor.-Bl. 1930: 33) som juniormedlem, senere blev han ordinært medlem og fra 1949 næstformand efter A. Chr. Louw. 37 år i bestyrelsen, den rekord kan ingen slå!

Foruden at bestride dette hverv har Svend Clausen i sin tid været virksom ved arrangementet af Soraner-aftenerne og som en udmærket toastmaster på sin egen elskværdigt-bestemte måde forstået at sætte bom for folks usalige trang til oratoriske udgydelser — til lige har han — siden 1932 — administreret Samfundets forskellige fonds og legater, et uegennyttigt og tidskrævende arbejde.

På bestyrelsesmøder og generalforsamlinger glæder man sig over hans af menneskelighed prægede afgørelser og eksakte regnskabsaflæggelser.

Intet under, at Svend Clausen er

kendt, agtet og afholdt blandt soranere fra Skagen til Gedser, fra København til — ja, jeg ved ikke, hvilket vestligt punkt jeg skal nævne.

Mon det derfor kan vække andet end tilfredshed, at han under 13. juli 1962 dekoreredes med Den kongelige Belønningsmedalje af 1. klasse med krone — denne velfortjente hæder overrakte ham af den daværende formand, professor Johannes Brøndsted (se Sor.-Bl. 1962: 71).

Svend Clausen er blevet en institution, ikke en kold og utilnærmelig olympier, men et levende menneske, altid interesseret og fornøjelig. Derfor takker Soransk Samfund for de mange år og ønsker endnu et langt virke. Soranerbladet og dets redaktør takker og ønsker ligeledes en god fremtid, og jeg tror, at mange soranske kammerater vil stemme i med.

P. Sch.

Skara-udstilling og Røde Kors uge i Sorø

Foreningen »Norden«, Sorø, har formidlet, at der ved det kommende venskabsbymøde med Skara i Sorø arrangeres en kunstudstilling fra Skara Kunstforening.

Den er berammet til at finde sted i dagene 8.-17. september, og Kunstmuseet i Sorø har stillet lokaler til rådighed. Fru Annelise Linnemann-Schmidt, der har sæde i »Norden«s bestyrelse, vil sammen med sin mand, billedhuggeren Per Linnemann-Schmidt (r.'29), og kunstmaleren Knud Raaschou-Nielsen (s.'33), hjælpe med ophængningen af billederne.

Åbningen af udstillingen finder sted i forbindelse med *Røde Kors-ugens åbning* i Sorø 8.-10. september.

Den gamle kro vil i de dage være åben med baronesse Wedell-Wedellsborg og borgmester Mogens A. Carlsen som værtspar.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i september:

5. Civilingeniør *Jens Erling Petersen* (f. 1917), Nylandsallé 55, Horsens.
7. Lektor *Kaj Steffen Rasmussen* (f. 1917), Esbern Snaresvej 2, Sorø.
10. Prokurist *Poul Theodor Liebe* (f. 1897), Henrik Ibsensvej 3, København V.
12. Professor, dr. jur. *Ernst Andersen* (f. 1907), Godthåbsvænget 10, København F.
13. Redaktør *Poul Ruus* (f. 1897), Nørre Farimagsgade 69, København K.
13. Civilingeniør *Aage Rudolf Madsen* (f. 1917), Godthåbsvej 129, København F.
14. Direktør, cand. jur. *Svend Clausen* (f. 1907), Amaliegade 21, Kbhvn. K.
15. *Oscar Thomas Anton Petersen* (f. 1907). — Omkring 1940 gummiarbejder i Køge; på Sorø 1918-22.
16. Sagfører *Samuel Samuelsen* (f. 1907), Thorshavn, Færøerne.
18. Civilingeniør *Ebbe Wisgaard Lauridsen* (f. 1907), Prins Valdemarsvej 51, Gentofte.
21. *Orla Valdemar Petersen* (f. 1877), på Sorø 1890-92.
22. Stadsarkitekt, S.A.R., *Tage Møller* (f. 1892), Geijersgatan 10, Malmö S. V., Sverige.
25. Gdr. *Halfdan Dancher Møller* (f. 1897), Fælledgården, Horsted pr. Vejle.

*

Gymnasielærer ved Sorø Akademisk skole *Tage Elkana Grønne* er udnævnt til gymnasieoverlærer i 20. lønningsklasse fra den 1. august.

Islands Nationalteater har opført *Holbergs »Jeppe på bjerget«* («Jeppi á Fjalli») for udsolgte huse. Lárus Pálsson, i sin tid elev på Det kgl. Teater, var en glimrende Jeppe.

*

Sorøs kvindelige præst, *Elna Bækdorf*, blev den 28. juli i Humlebæk kirke viet til radioforhandler Folmer Rybak, Slagelse.

*

Civilingeniør *Ole Illum Jacobi* (s. '53) har torsdag den 6. juli holdt sin licentiatforelæsning om »Fotogrammetri« og nyudviklingen indenfor samme.

*

Soraner-biografier 1901-60.

For nogle af årgangene er udsendelsen af skemaerne gået betydeligt langsommere, end vi havde regnet med, men når dette læses, vil skemaer være udsendt til de allerfleste af de adresser, vi har kunnet finde frem til.

Tilbagesendelsen af de udfyldte skemaer har hidtil givet det glædelige resultat, at forholdsvis mange har benyttet lejligheden til at indmelde sig i So-

ransk Samfund, og et opmuntrende stort antal har bestilt værket, men selve besvarelsesprocenten har ikke været tilfredsstillende.

Vi må derfor nu opfordre alle til at vise det kammeratlige hensyn at udfylde og indsende skemaerne snarest muligt, og det hvad enten man selv er interesseret i at bestille bogen eller ej. Kun hvis alle svarer, bliver værket virkelig værdifuldt ikke alene for eftertiden, men især for de kammerater, der har ønsket at eje det.

Værket kan naturligvis stadig bestilles. De 300 indbundne eksemplarer er »udsolgt«, men der er skaffet dækning for endnu 100 gratis indbindinger til dem, der bestiller nu inden 1. oktober 1967.

Skulle skemaet være bortkommet eller noget ønskes oplyst, kan henvendelse ske pr. telefon til sekretær, frøken Helga Kidde, (01 32) FAsan 1191 eller skriftligt til

A. Kann Rasmussen,

Falkoner Allé 7,
København F.

P.S. Vi beder alle medlemmer give en hånd med ved at opfordre andre soranere til at ekspedere skemaerne snarest.

Redaktørerne.

REDAKTION:

Højagervej 67, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærrff.
Tlf. 86 38 32 (ansvarshavende) og Algade 70, Vordingborg, overbibliotekar C. G. Elberling, Tlf. 511 (subs. 638).

EKSPEDITION:

Helgolandsgade 13, København V.
Direktør N. E. Løgstrup. Tlf. (01) 21 63 37.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København

Kalundborg Shipping Agency

J. Rødgaard Hønsen
statsaut. skibsmægler
Kalundborg

Telex: 5477 Kalship
Telefon: 1700

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt
Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.

Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.

VISSINGGAARD LABORATORIUM

Vissinggaard pr. Brædstrup . Telf. (05) 75 14 14

Sorø Akademi i Skovdistrikt

Har De kakkelovnen, har vi brændet

Telf. (03) 63 01 25

**De Danske
Østersøfærgers
DSB
restaurationer**

Rødby Færg

Rødby Havn

– overalt på Sjælland

ORLA V. NIELSEN

(03) 63 02 58

Byens førende forretning i
Akademibeklædning

Hovedkontor:
VETERPORT – VETERBROGADE 8
KØBENHAVN V.
Telefon (01) 11 66 66

MR FULDMÆGTIG
LOUIS VICTOR A MATHIESEN
VESTERBROGAE 208-3 TV
79 KØBENHAVN V

**SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ**

TELEFON (03) 63 00 27
POSTKONTO 7163

(03) 63 22 22
1. kl. værelser og smukke
selskabslokaler
Største ogførende

HOTEL POSTGAARDEN, SORØ

MERKUR A/S

HERMODSGADE 14
ÆGIR 8888

*Kaffe og The
en gros*

— anset og velset

Se det hos de førende tapet- og farvehandlere
landet over

Etablissementet
PARNAS

Telf.: (03) 63 06 36
Hotel — Restaurant

Elegante møde- og selskabs-
lokaler

Vis-a-vis Sorø Akademie

Åben medio april-oktober

Frede Lerche Madsen

Mogens Krog-Meyer
Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K.
Minerva 5800

